

Strandvondsten: het strand als archeologisch archief

www.sea-arch.be

2013-2016

Korte inhoud

Inleiding: probleemstelling

Drie gevalstudies:

- Strand-Oostende(Oosteroever): kanon
- Strand-Oostende (Oosteroever: systematische prospectie
- Strand Raversijde

Besluit: een
experiment

Foto M. Pieters

probleemstelling: **archeologische vondsten op het strand worden zelden serieus genomen! Is angespoeld (uit...?), zonder context, zeker niet in situ, zijn vervalst, worden gewoon afgevoerd naar containerpark... archeologische waarde van het strand wordt ontkend**

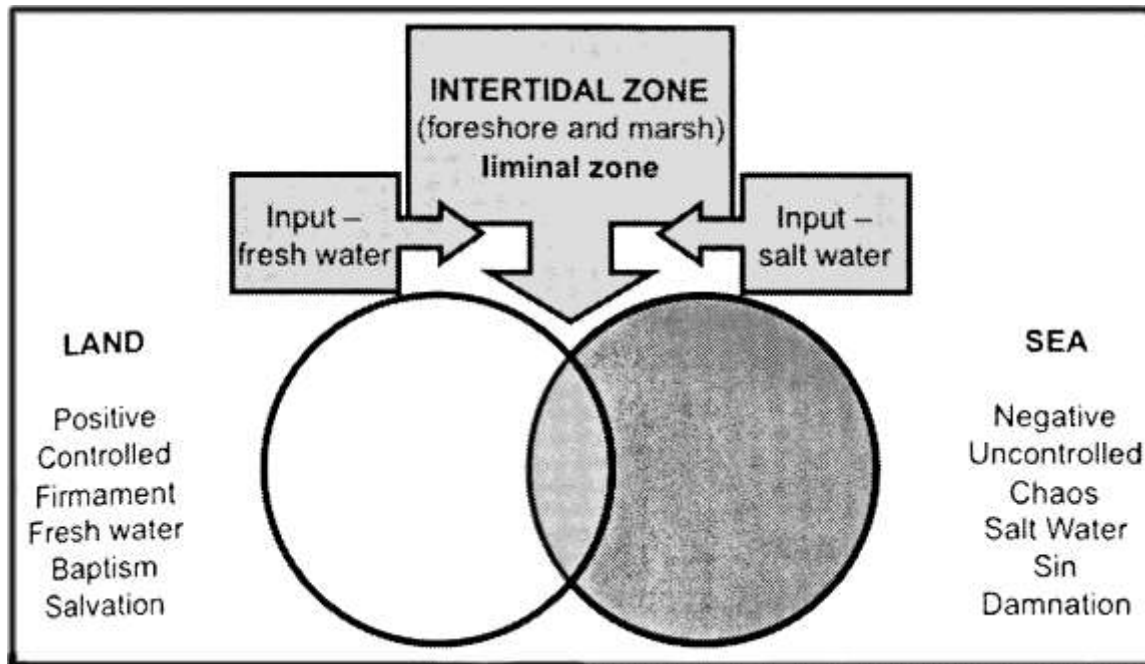
Explosieven opsporen
en vernielen: foto Sven
Van Haelst

Foto: Peter Maenhoudt

Sommige dingen
drijven

Figuur: Joe Flatman

Ruimingswerken explosieven strand Oostende Oosteroever

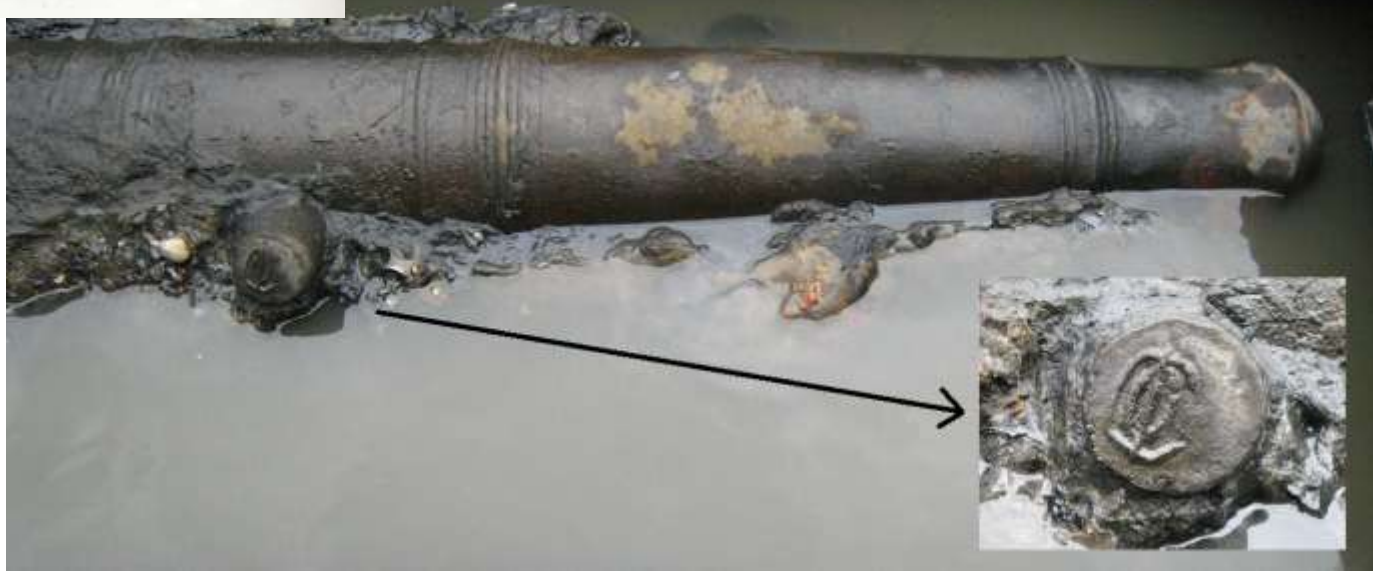
Foto's Ine Demerre

Vondst gietijzeren scheepskanon

Verwijderen van concretie/corrosie + ontzouten & conserveren

Foto's Ine
Demerre

Verwijderen van concretie/corrosie + ontzouten & conserveren

+

Onderzoek naar herkomst, datering,...

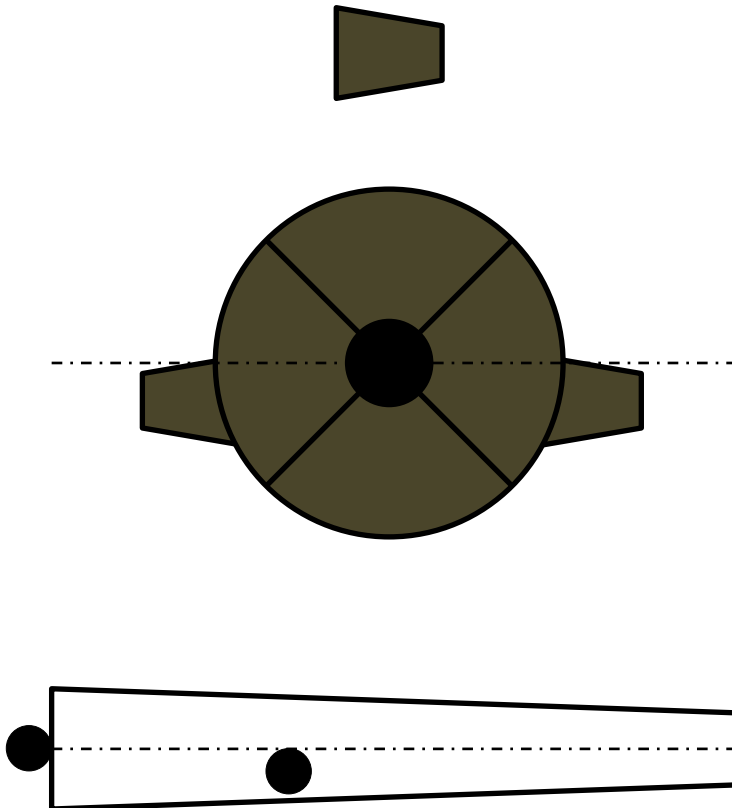

Foto: Kris Vandevorst

Vergelijken van stijlenmerken

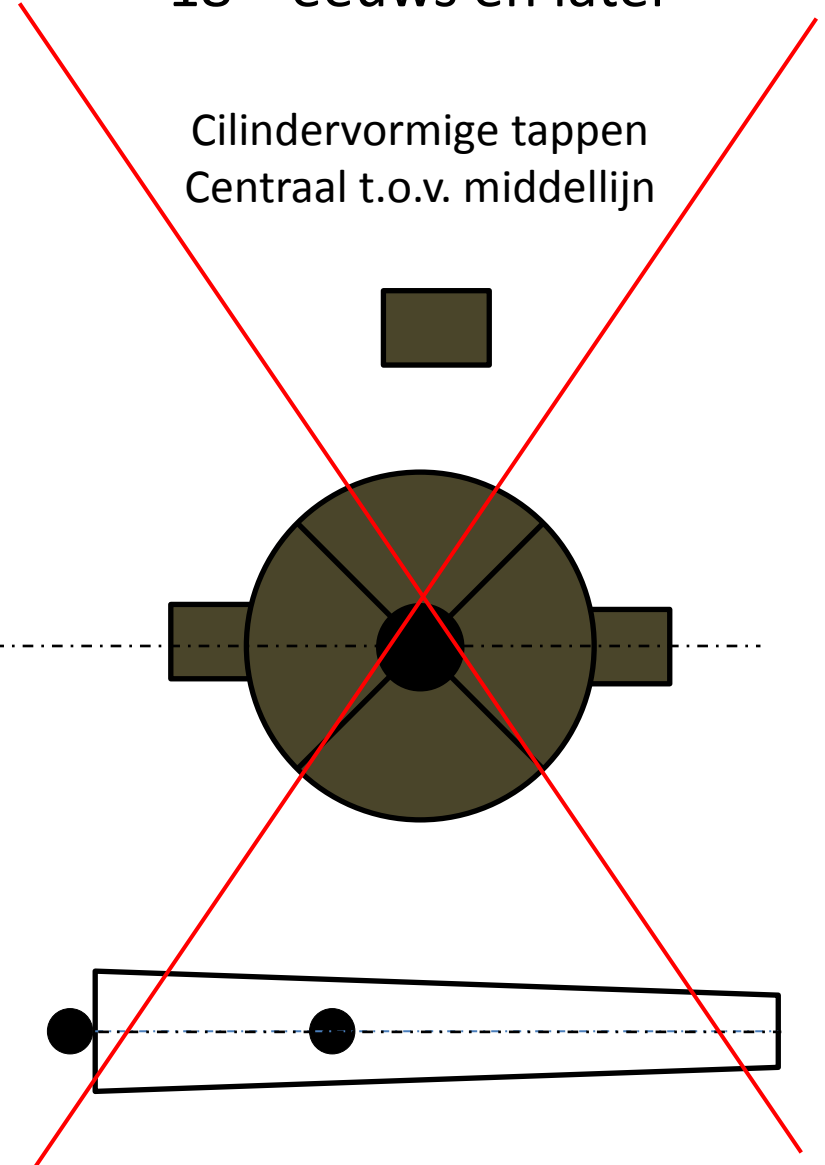
17de eeuw

Taps toelopende taps
iets onder de middellijn

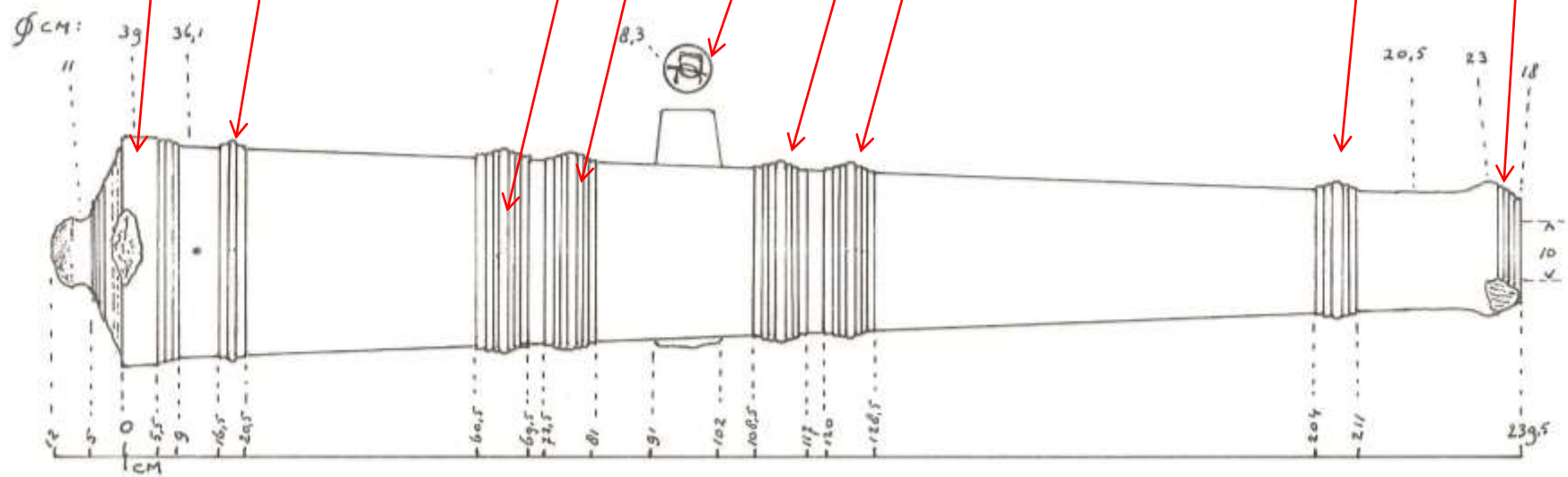

18de eeuw en later

Cilindervormige taps
Centraal t.o.v. middellijn

Vergelijken van stijlenmerken

IRON 6 pounder of 8 ft (Swedish)
from WRECK "PRINSESSAN Sofia ALBERTINA" ↓ 1781
SCALE 1:10, BY N. BRINCK

Zweeds kanon

Vergelijken van stijlkenmerken en merktekens

Foto's: Kris
Vandevorst

Foto's: Nico Brink

Merktekens op de tappen

...Swedish cannon had marks cast on the trunnion from the mid-17th century. These also consisted of a single, double or occasionally triple letters but certain Swedish furnaces also cast dates on the trunnion as well, in 4, 3 or 2 numbers. Normally the date is on the left. Again these marks are cast on the mould and stick out.

Links

Rechts

Datering ..45 =(1645 of ~~1745?~~)

Monogram v/d maker?

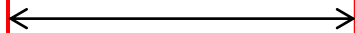
LDG Lodewijk (Louis) De Geer?

Loop was hol!

Prop werk

8,37 cm

Henneppropje

Foto's: Kris Vandevorst

Kaliber (pond)

Diameter kogel

Binnendiameter loop

Gewicht kogel

4

7.60 cm

8.37 cm

ca. 1.81339 kg

Voorlopig besluit kanon

Hoogstwaarschijnlijk

Herkomst	Zweden (Finspång?)
Datering	1645
Kaliber	4 ponder
Maker	Wapenhandelaar Louis de Geer (1587-1650) ? Geboren te Luik in 1587 Waals-Nederlandse geschutgieter in Zweden.

Louis de Geer was de grote kanonnenproducent voor de protestantse zaak in Duitsland, maar ook voor de Nederlandse Admiraliteit, de VOC en de WIC. Hij introduceerde de Waalse hoogoven in Zweden en bouwde in dat land het eerste grootschalige bedrijvencomplex op.

[http://nl.wikipedia.org/wiki/Louis_de_Geer_\(ondernemer\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Louis_de_Geer_(ondernemer))

<http://www.loodjes.nl/Louis%20De%20Geer.html>

<http://www.historischnieuwsblad.nl/nl/artikel/6949/wapenhandelaar-louis-de-geer-1587-1650.html>

Gevalstudie 2: strand
van Oostende
Oosteroever

Foto's: Jan Mees

Context

- 2013-2014: archeologische prospecties op strand-oosteroever door VLIZ
- Annelies Groen: prospecteert al jarenlang ditzelfde strand: enorm aantal fragmenten van kleipijpen uit 17de-20ste eeuw

Vaststellingen mbt vondsten VLIZ/vondsten Annelies Groen

- Consistente aanwezigheid in beide collecties van vondsten uit de Romeinse periode
- Quasi-geen vondsten uit de middeleeuwen
- Vooral uit de periode 16de-20ste eeuw
- Aanwezigheid Chinees porselein (vroeg 18de-eeuw), porselein van de lijn Oostende-Dover, periode van beleg van Oostende vertegenwoordigd o.a. door Weserwaar, rumfles uit WO I

Besluit

De lokale geschiedenis van Oostende is weerspiegeld in het vondstenmateriaal, wat er op zich al op wijst dat we hier vooral te maken hebben met zaken die hier achtergelaten zijn en niet van einde en verre aangespoeld zijn. Het zou zeer interessant zijn een dergelijke archeologische karakterisatie te hebben van al onze stranden.

Foto: Etienne Cools

Foto: Etienne Cools

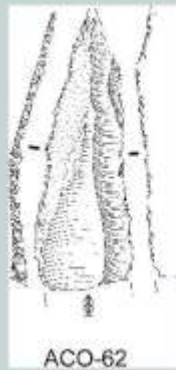
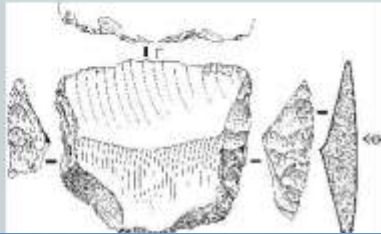
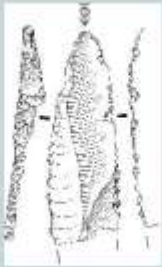
Foto: Etienne Cools

Foto's: Etienne
Cools

RAVERSIJDE

ACO-62

ACO-6

ACO21
1:1

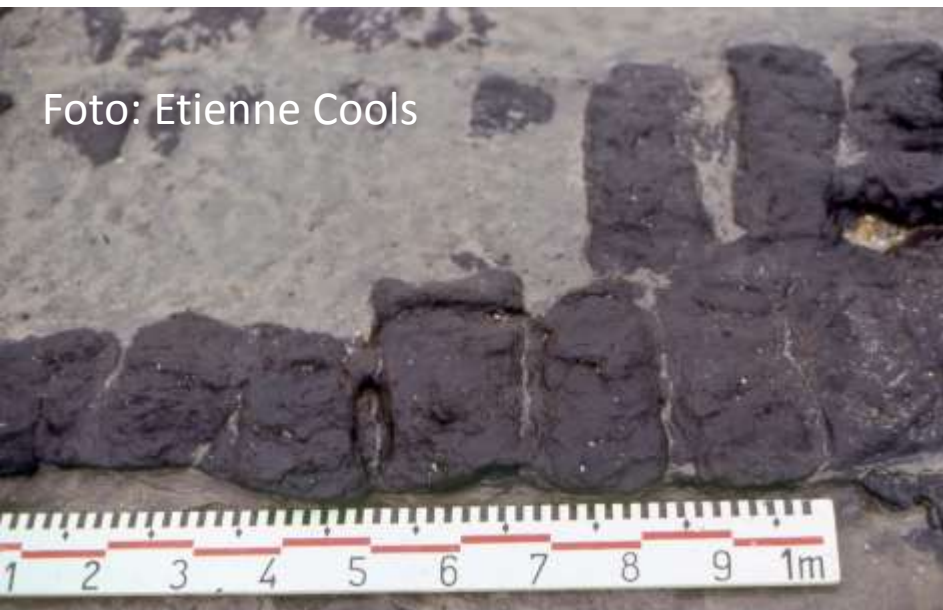
ACO-58
1:1

Strand van Raversijde: pre- en
protohistorie

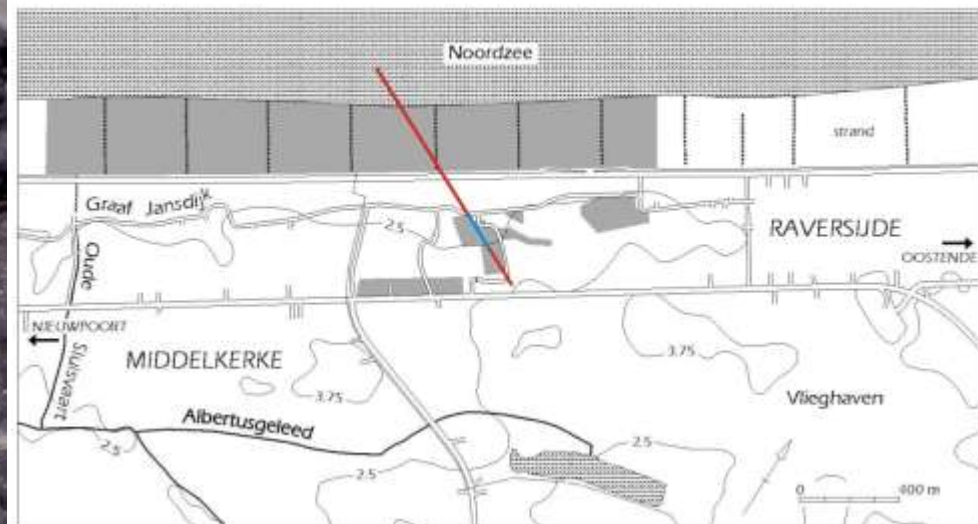

Foto Hans Denis

Foto: Etienne Cools

ROMEINSE DIJK

Strand van Raversijde: Romeinse periode

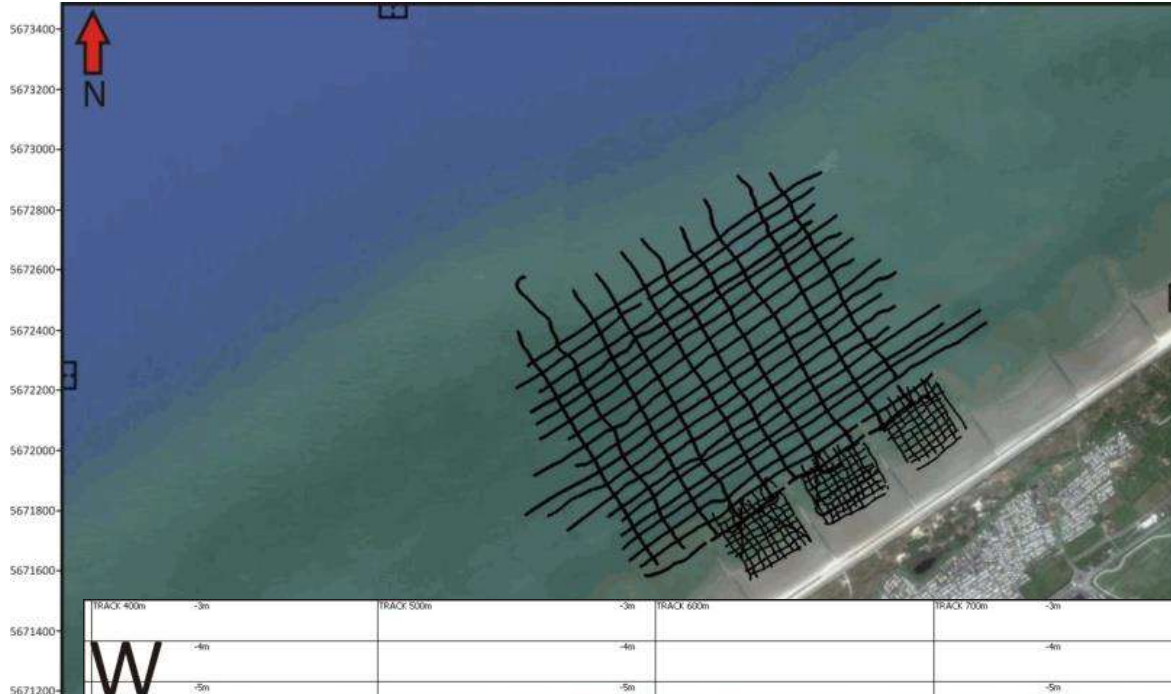

Foto's Marnix Pieters

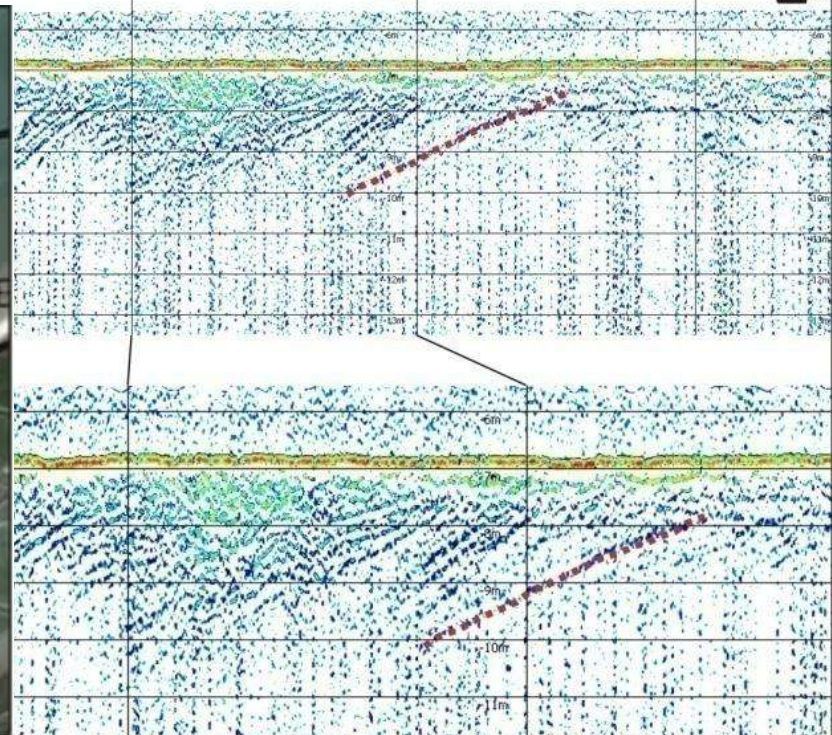
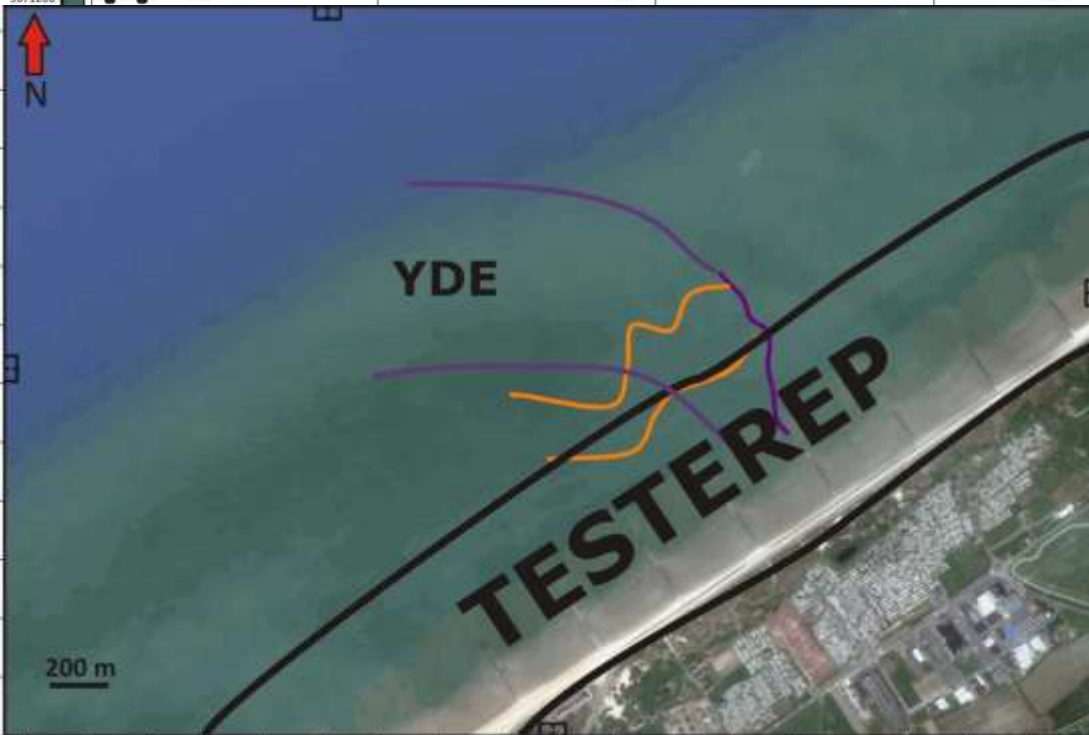
Foto strand van Raversijde, 1ste helft 20ste eeuw, informatie uit de middeleeuwen

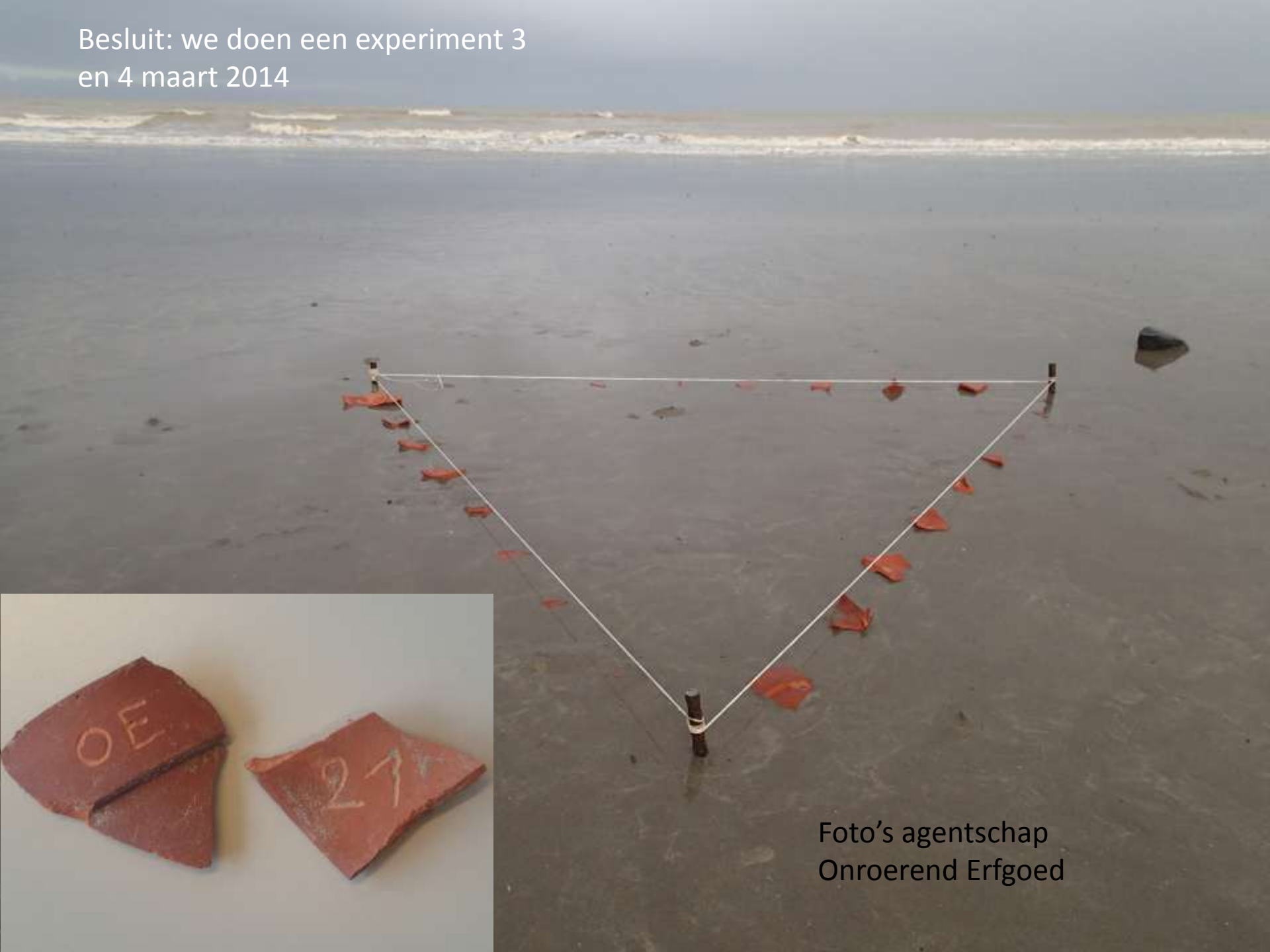
Foto: André Chocqueel

Illustraties: Chloë
Claerhout

Besluit: we doen een experiment 3
en 4 maart 2014

Foto's agentschap
Onroerend Erfgoed

Foto: agentschap Onroerend
Erfgoed

16 van de 24 scherven
teruggevonden, 4 nog op
originele plaats, verste had zich
18 m verplaatst, merendeel
begraven, alleen landinwaarts
verplaatst

Besluit

Archeologische waarde van
strand is overtuigend aanwezig
Vondsten vertellen iets over de
omgeving

Het zou interessant zijn het werk
van VLIZ uit te breiden naar een
groter deel van de kust

